

повний аналіз стрижневих слів та їхніх колокацій у текстах Янна Мартеля.

Список використаних джерел:

1. Білик К. А. Особливості застосування функції логарифмічної правдоподібності для порівняння спеціалізованих корпусів // Київ, 2013. – С. 97-103.
2. Левченко О. П. Порівняльні стратегії в сучасній українській художній прозі (корпуснобазований підхід) // Граматичні студії : зб. наук. праць / Донецький нац. ун-т; наук. ред. А. П. Загнітко. – Вінниця, 2015. – С. 194-201.
3. Changhu C. A Comparative Corpus-based Study of Semantic Prosody // Journal of Language Teaching and Research, 2010. – Pp. 451-456
4. Jaworska S. A comparative corpus-assisted discourse study of the representations of hosts in promotional tourism discourse // Corpora, 11 (1), 2016. – Pp. 83-111
5. Laviosa S. The Corpus-based Approach: A New Paradigm in Translation Studies // Meta, 43 (4), 1998. – Pp. 474-479.
6. Martel Y. Life of Pi // Canada, 2001. – 354 p.
7. Molavi A. A Comparative Corpus-Based Analysis of Lexical Collocations used in EFL textbooks // Latin American Journal of Content and Language Integrated Learning. – Colombia, 2014. – P. 66-81.
8. Oenbring R. Corpus Linguistic Studies of Standard Bahamian English: A Comparative Study of Newspaper Usage // The International Journal of Bahamian Studies. – The Bahamas, 2010. – P. 51-62.
9. WordSmith Tools 7.0 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lexically.net/wordsmith>

Гафу Т.Г.

асистент,

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ЕТИМОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ FOOD В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

У зв'язку з популярним статусом англійської мови у сучасному світі, спостерігається детальне вивчення її особливостей, яке дало поштовх до більш ґрунтовного та всебічного дослідження лексико-семантичного поля на позначення їжі в англійській мові, оскільки іноземні кулінарні культури стають дедалі більше популярними в англійськомовних країнах. Дослідженню шляхів поповнення термінологічних систем англійської мови та вивченню етимології слів присвячували свої наукові праці

І.К. Білодід (1980), Р.О. Будагов (1974), Г.Д. Жуковець (2001), Ю.А. Зацний (1997), О.С. Кубрякова (1977, 1988, 1998), О.М. Селівьорстова (1975), С. Хідекель (1964) та ін.

Упродовж століть Британія контактувала з багатьма країнами, піддавалася завоюванням, а пізніше сама стала метрополією для великої кількості колоній. Усе це приводило до інтенсивних мовних контактів, результатом чого є мішаний характер англійського лексичного складу на позначення їжі.

Словник *Merriam-Webster's Thesaurus* фіксує 18 синонімів, включаючи сленгові, застарілі, діалектні і жартівливі варіанти синонімів іменника *food* – *bread, chow, eats, edibles, feed, foodstuff, grub, meat, muckatuck, nurture, provender, viands, victuals, vivres* [Merriam-Webster Dictionary, 1].

Тезаурус *The New Roget's Thesaurus* наводить такі синоніми слова *food*: *eating, mastication, rumination; gastronomy, carnivorousness, vegetarianism, gluttony; meat, nourishment, nutriment, sustenance, nurture, subsistence, provender, corn, feed, provision, ration, board; commissariat, provisions; prey, forage, pasture, pasturage; fare, cheer; diet, dietary; regimen; staff of life, bread* [New Roget, 3].

Залежно від мови-джерела розрізняють за етимологією корінні, запозичені та гібридні слова. Як свідчить етимологічний словник *Online Etymology Dictionary*, слово *food* було запозичене в стародавню англійську мову з германської і походить від слова *foda*, що означало *корм, фураж* від германського корня *fod-*, еквівалентного індоевропейському *ra-* «тримати, захищати, охороняти, годувати». Подібними похідними словами є шведське *föda*, датське *föde*, готське *fodeins*. Згодом слово *food* набуло в англійській мові значення корму не лише для тварин, але й для людей.

Як видно з етимологічних даних, рівень внутрішньої форми **food** свідчить про те, що дана лексема є однією із найстародавніших в англійській мові на називає поняття культури, яке одночасно належить концептосфері цивілізації та національній культурі.

Від слова *food* утворилося слово *feed*, яке зберегло своє початкове значення *корм, фураж* та набуло поряд з ним ще кілька. Слова *fodder* та *forage* походять від однієї лексеми, проте увійшли вони до словникового складу англійської мови в різні періоди. Лексема *fodder* активувалася в період староанглійської мови, тоді як *forage* в середньоанглійський період 14 століття. Це свідчить про те, що лексико-семантична деривація цих слів відбувалася як в синхронії, так і в діахронії.

За матеріалами етимологічного словника *Online Etymology Dictionary*, ми дослідили, що слова *nourishment*,

nutriment і *nurture* утворилися внаслідок лексико-семантичної деривації в діяхронії оскільки вони утворилися в англійській мові в різні періоди: в 14 столітті в англійській мові з'являється слово *nurture* від старофранцузького слова *porture* / *pourreture*, яке в свою чергу походить від латинського *nutritia*; *nourishment* походить від старофранцузького слова *nourish* зі значенням «їжа» і починає вживатись в англійській мові в 15 столітті; *nutriment* від латинського *nutrimentum* з'являється в 16 столітті; іменник *diet* та прикметник *dietary*, за даними *Online Etymology Dictionary* почали функціонувати в англійській мові також в різні періоди. Слово *diet* у значенні «регулярна їжа» входить у англійський вжиток на початку 13 сторіччя із старофранцузької *diete*, яке в свою чергу прийшло до старофранцузької мови із латини *dieta* «щоденна робота та харчування», воно запозичене римлянами у греків *diaita* «спосіб життя, режим». У 14 сторіччі в англійській мові слово розширило своє значення, приєднавши сему «обмеження в їжі», що свідчить про набуття іменником нового значення в історичному процесі розвитку мови. Прикметник *dietary* зафіксовано в письмовій англійській мові в 1610 році, він також латинського походження від латинського прикметника *dietarius* [2].

Ще однією особливістю лексико-семантичного поля їжі є факт, що семантична вмотивованість слів, що позначають рідкі та теплі страви залежить насамперед від етнокультурних чинників, які вплинули на те, що в основі цих страв лежить або значення способу приготування їжі, або інгредієнтів з яких вона складається. Англійською мовою вони були засвоєні як континуанти з готовою семантичною структурою. Це ми бачимо в назвах страв, які відображають способи приготування цих страв, наприклад, *mince* означає порізати на дрібні шматочки, *fricassee* – підсмажити в гарячій олії на пательні, або продукти з яких вони готуються, наприклад, *goulash* – походить від слова м'ясо, *bouillabaisse* – походить від назви риби, з якої ця страва готується.

Дослідники розрізняють три групи власне англійської лексики. Першу групу складають слова, що належать до індоевропейського прошарку. У цьому випадку слово має відповідники за межами германських мов, наприклад, *apple* (Old English *æppel* «apple; any kind of fruit; fruit in general,» from Proto-Germanic **ap(a)laz* (cf. Old Saxon, Old Frisian, Dutch *appel*, Old Norse *eple*, Old High German *apful*, German *Apfel*), from PIE **ab(e)l* «apple» (cf. Gaulish *avallo* «fruit;» Old Irish *ubull*, Lithuanian *obuolys*, Old Church Slavonic *jabloko* «apple»)).

Друга група власне англійської лексики – це слова, які належать до спільногерманського джерела. Ця група ширша за попередню, а слова, що входять до неї, не мають відповідників за межами германської гілки індоевропейської сім'ї мов, хоча їх можна зустріти майже в усіх

германських мовах, наприклад: *sweet* (Old English *swete* »pleasing to the senses, mind or feelings,» from Proto-Germanic **swotijaz* (cf. Old Saxon *swoti*, Swedish *söt*, Danish *sød*, Middle Dutch *soete*, Dutch *zoet*, Old High German *swuozî*, German *süß*), from PIE root **swad-* »sweet, pleasant»). Найбільш своєрідна третя група власне англійської лексики. До неї належать слова, які є чисто англійською комбінацією морфем, кожна з яких може мати паралелі в низці споріднених мов, але сама комбінація за межами англійської мови не зустрічається, наприклад: *eggplant* (1767, from *egg* (n.) + *plant* (n.). Originally of the white variety. Old English *plante* »young tree or shrub, herb newly planted,» from Latin *planta* »sprout, shoot, cutting» (source of Spanish *planta*, French *plante*), perhaps from **plantare* »to drive in with the feet, push into the ground with the feet,» from *planta* »sole of the foot,» from nasalized form of PIE **plat-* »to spread, flat»).

Загальна етимологічна структура англійської мови може бути представлена власними індо-європейськими елементами (*fat, bean*), власними германськими елементами (*sweet, herring, berry*), власне англійськими елементами (не раніше V ст. н.е.) (*sprout, cheese, eel*), запозиченими кельтськими елементами (V – VI ст. н.е.) (*beet*), латинськими та італійськими елементами (I – XVII ст. н.е.) (*beer, artichoke, coffee, broccoli, cauliflower, capers*), скандинавськими елементами (VIII – XI ст. н.е.) (*barley, cake*), від норманського завоювання – французькими елементами (XI – XVII ст. н.е.) (*almond, juice, mushroom*), російськими елементами (XX ст. н.е.) (*pelmeni, pierogi, vodka*), елементами з мови індіанців Америки (*chocolate, chili pepper*).

Отже, як засвідчують результати етимологічного аналізу, словник їжі сучасної англійської мови сформований на романській та германській основі з вагомою перевагою власне англійських та французьких елементів, що пояснюється низкою історичних причин. Необхідно також відзначити, що лексика даних семантичних полів відкрита для всіляких індивідуальних утворень.

Список використаних джерел:

1. Merriam-Webster Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.merriam-webster.com/dictionary/food>
2. Online Etymology Dictionary [Електронний ресурс]: етимологічний словник англійської мови. – Режим доступу: <http://www.etymonline.com>
3. Roget's Thesaurus of English Words and Phrases. Original Edition. Lnd., 1992. – 1098 pp.